

Kaval franko
P. n. Knjižnica Lj. de. za S. S.
Koroška c. 10
Doban. 1920.
Maribor

Letnina v državi SHS pavyšalirana.

Posamezna številka stane 60 vinarjev.

Naročnina listu:
Celo leto . . . K 50—
Pol leta . . . 26—
Četrt leta . . . 13—
Zunaj Jugoslavije:
Celo leto . . . 66—

Posamezne številke
na štiri straneh 60 v.
Uredništvo i. upravništvo:
Maribor, Koroška ulica
št. 5. — Telefon št. 220.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Inserati ali oznanila
se računajo po K 1.80
od enoredne petivrstice
pri večkratnih oznanilih
— popust. —

„Straža“ izhaja v pon-
deljek, sredo in petek.
Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more
govoriti vsak dan od
11. do 12. ure dopoldne.

96. številka.

Maribor, dne 30. avgusta 1920.

Letnik XII.

Zahtevamo volitve!

Naši demokratje v Sloveniji s svojimi zavezniki iz-
voznikarji in bankirji na Hrvaškem in v Srbiji zo-
pet intrigujejo in zavlačujejo volitve v občine in dr-
žavni zbor. Posebno pa je demokratski minister Da-
vidovič nastopil kot minister za notranje zadeve pro-
ti naši pokrajinski vladi v Ljubljani, ko je ta hotela
izvesti volitve na podlagi volilnega zakona, ki ga je
viadar-regent Aleksander že pred meseci podpisal.

Davidovičev naslednik, demokratski minister
Draškovič, znan bankir, hodi čisto ista pota, kakor
jih je hodil njegov prednik. Tudi on se protivi občin-
skim volitvam v Sloveniji in še več: lažidemokratije
hočejo zopet vzeti ženskam volilno pravico; zato naj
pride občinski volilni red za Slovenijo zopet v raz-
pravo v ministrskem svetu! Ni čudno, da tam v Beo-
gradu z nobeno rečjo ne pridejo naprej, kajti vsako
reč do neskončnosti pretresajo in potem po strankar-
skih intrigah o storjenih sklepah črez tedne in mesece
zopet sklepajo! Tako smo podobni nezrelim otrokom,
ki zidajo svoje zgradbe iz peska, pa jih zopet podi-
rajo. To ravnanje nam je v zasmeh in sramoto pred
celim svetom.

Mi povdarjamo: brezpogojno potrebna je izved-
ba občinskih in državnozborskih volitev, kajti ljud-
stvo hoče in mora enkrat do besede. Naj dr. Zerja-
vovo „Jutro“ v Ljubljani še tako licemersko dopove-

duje javnosti in jo slepi, da ni mogoče izvesti občin-
skih volitev. Mi pravimo in trdimo, da ni prav nobe-
nih drugih težav, samo liberalci se volitev boje, za-
to jih njihovi zaščitniki v Beogradu naravnost ostu-
dno zavlačujejo.

Na Hrvaškem so se občinske volitve izvedle, v
Srbiji so pretekli teden imeli občinske volitve. Celo
tam doli v Makedoniji, naši najnazadnjaški pokrajini
so se občinske volitve izvršile, samo pri nas v Slo-
veniji jih ni, ker jih bankir Draškovič na prošnjo in
vsled intrig Zerjavovcev ne dopusti. To je za našo
kulturno, za našo urejeno, za našo mirno Slovenijo
in njeno prebivalstvo udarec v obraz, katerega ne
bomo mirno prenašali.

Vladar-regent je podpisal občinski volilni red
za Slovenijo. Po tem občinskem volilnem redu hoče-
mo in zahtevamo mi volitve. Ni vzroka za zavlačeva-
nje, naravnost hudobija pa je vsako izpreminjevanje
tega volilnega reda, ki je najdemokratičnejši po svoji
vsebini in svoji tehniki. Ne igrate se z ljudstvom!
Naše slovensko kmetstvo in delavsko ženstvo posebej
si ne da jemati pravice, ki mu je enkrat zajamčena
z vladarjevimi podpisom. Davidoviči, Draškoviči in
drugi takšni demokratski tiči pa naj vedo, da našemu
ljudstvu ne bodo vladali tako, kakor svojim izvozni-
čarskim bankam.

Kakšna je demokratska stranka?

Liberalci ali takozvani demokratje zastopajo le
interese velikega kapitala in bank. Nič jim ni za bla-
ginjo ljudstva, nič jim ni za blagor domovine, čeprav
imajo le sebe za državotvorne in se imenujejo sol
Jugoslavije. Kako znajo ti strankarji vladati, doka-
zalo je demokratsko-socialistično ministrstvo, ki je
pripeljalo državo skoraj do roba propada. Kapitalisti-
čno bančno politiko so demokrati dokazali pri reše-
vanju sedanje ministrske krize.

Pod pretvezo paragrafa 15 volilnega reda so
povzročili krizo, a zdaj vidimo, da jim ni nič za tisti
paragraf, le za to jim je, da bi služili velikemu kapi-
talu, da bi sebi in svojim strankarjem napolnili žepa
ter da bi pomnožili svoje pristaše. Da bi to dosegli,
za to jim je vsaka laž dobra. Beograjski demokratski
list „Pravda“ trdi, da je „Slovenec“ prvi objavil tisto
znano okrožnico vojnega ministrstva, ki žali sloven-
ski narod in slovensko duhovščino. Seveda je to očit-
na laž, ker okrožnico je prvi prinesel socialdemo-
kratični list „Naprej“. Dalje trdi beograjska „Prav-
da“ še nekaj, česar do zdaj še nismo vedeli, namreč

da „pismenost naroda ni merilo za politično in na-
cionalno zavest širokih mas.“ Kaj takega trdi demo-
kratski list! Če ni pismenost ali je analfabetizem me-
nilo narodne izobrazbe? Pač veliko neslanost trdijo
listi, ki predstavljajo sol Jugoslavije. No mi dobro
vemo, kaj je demokratom merilo politične in nacio-
nalne zavesti širokih mas. To merilo jim je pripad-
nost k njihovi stranki. Bodi analfabet, bodi omejen
do skrajnosti, ako boš pa rekel, da si demokrat in boš
zanje agiural, boš naenkrat izobražen, inteligenčen
in kulturn. Bodi pa izobražen kakor hočeš, ako ne
boš trobil v demokratski rog, boš nazadnjak in mra-
čnjak. In ker slovensko ljudstvo ne mara teh lažih
patrijotov, zato je imenujejo nerazsodno maso.

Demokratje vedo, da jih ljudstvo ne mara. Za-
to se mu radi predstavljajo pod fujo firmo. Lani so
ustanovili v Sloveniji Samostojno kmetstvo stranko.
Ta stranka ima toliko napak, kolikor besed. Ni ne
„samostojna“ in ne „kmetka“. To je stranka liberal-
nih krčmarjev, nekaterih trgovcev, starih nemškutar-
jev in tistih feldvebljov, ki so najbolj mučili naše fan-

LISTEK.

Brat Narodni!

Spomini orlovske mladosti.

(Dalje.)

Kaj nam pomaga trenutni uspeh, če pa v mo-
ralnem svetu ne odločuje lepa zunanost, temuče le
čista resničnost? Cim bolj prikrivamo svoje slabo-
sti tem slabši postajamo. Cim bolj tajimo in kričimo:
saj ni nič, tem bolj je resnična trditev nasprotnikov,
ki pravijo: je, je! Pozabljam, da zato ne vidimo
nič, ker imamo nalašč zaprte oči.

Moj ljubi! Rekel boš, da sem filozof podiranja.
Ne, ne boš rekel, ker me poznaš. Vem, da ljubiš kri-
tiko. Za Boga, kjer ni kritike, stvarne, mora iti vse
navzdol. Najslabša reč na svetu je zaljubljenost v se-
be samega.

In to zabavljanje na sokolstvo! Ne bom ga za-
govarjal. Poznam ga, kakor ga poznaš Ti. Kar se da
reči o njem v negativnem smislu in v stvarni obliki,
smo že stokrat rekli. Če nas svet še ne razume, do-
bro, povejmo še stokrat! Toda če nas ne razume v
teji obliki, mu tudi z zabavljanjem, blatenjem, smeše-
njem ne bomo dopovedali.

Ampak sokolstvo ravna z nami prav tako! To-
da, bratec, ali naj se učimo manire pri tistem, kate-
rega smo že stokrat obsodili, da smo ubili na njem
še tiste dobre poteze, ki jih je včasih imel? Delajmo
vendar rajši pozitivno! Če bo sokolstvo hodilo pot, ki
jo je nastopilo zadnji čas, bo itak prej ali slej samo
sebe pokopalo. Ne hodimo torej za njim to nevarno
pot, sicer pademo za njim v grob!

Da bi izginile iz naših listov nekulturne zaba-
vljice na sokolstvo! Ker sem navdušen, skoro zagri-
zen Orel, ne želim, da bi tudi zbaavljice in čukarije
iz liberalnih listov izginile. Želim, da Sokol nazadu-
je. Toda če postane dostojen, ima zopet nekaj več
pravice do obstoja — in to je Orlu v kvar.

Razumeš to filozofijo? Saj ni težka. Strmim, da
je ne razume ves naš svet. Cim bolj se nestvarno za
letavamo v Sokola, tem bolj mu pomagamo kvišku. Če
tega ne zna izrabiti v svojo korist, je sicer žalostno
zanj, toda nič menj za nas, ker smo na istem potu.

Zato kritizirajmo sami sebe. Dvignil bi se in
šel iz kraja v kraj in bi pridigal: Kritizirajte! Kri-
tizirajte sami sebe, svoje ljudi! Dajte se kritizirati od
svojih! Dokler med nami ne zmaga princip zdrave
kritike, ne pridemo, dalje!

Naših fantov ne smemo navaditi na samo hva-
lo. Potem bodo mislili, da je vseeno, kako naredijo.
Ne bo se jim ljubilo izpopolnjevati svojega znanja.
To ne velja le glede orlovstva v ožjem smislu, prav
tako sodim tudi o drugih rečeh. Samo en primer:
predstave naših podeželskih glediških odrov . . .

Toda pustiva, prijatelj! Sele sedaj sem zapazil
kako soparno je v zraku. Nevihfa se bliža. Skozi o-
kno vidim grozeče hudournne oblake. Pod njimi se po-
te moji domači ob suhi otavi. Boje se, da bo mokra.
Pa saj jo že močijo njihove potne srage . . . Na po-
moč, komodnost študentovska! Ze grem.

Pozdravljen! Piši! Ne, pridi! Če ne, pridem
jaz.

Ves Tvoj — Jaz.

XVII.

Bradlja je tu! In tako na tihem! Načelnik je
zvedel, da je v Ljubljani. Kujon je zvečer vpregel

te in može v vojnem času. Ljudstvo je to naglo spo-
znalo, zato gre Samostojna rakovo pot, pristaši jo
trumoma zapuščajo.

Pa domišljavega demokrata vkljub temu ne za-
pusti up. On hoče vladati. Kdor pa bo hotel v Jugo-
slaviji vladati, bo moral biti izvoljen. In kdor bo ho-
tel biti izvoljen, bo moral imeti dosti volilcev. Za to
pa hajdi na lov, da si pridobimo volilcev. In šli so
v Prekmurje in tam so ustanovili „Prekmurški Gla-
snik“ za ondotno ljudstvo. Ako se bodo Prekmurci
lista oprijeli, bodo naenkrat izobraženi in kulturni, a-
ko ga bodo zavrgli, bodo nerazsodna masa kot osta-
li Slovenci. Seveda se bo na jezo demokratov zgodilo
poslednje.

Okrog Subotice v Bački prebivajo politično ne-
organizovani Bunjevci, ki so zvesti katoliški cerkvi.
Demokratje so se jih lotili, ustanovili so jim tednik
pod naslovom „Narodna Rič“. Ta demokratski list
piše tako-le: „Edina primerna stranka za nas Bun-
jevce je demokratska. V tej stranki moremo ostati i
Bunjevci i verni sinovi katoliške cerkve, ker ne le da
se tu ne bo nihče dotikal naših bunjevskih in verskih
interesov, marveč ravno nasprotno bo te interese
branilo ne samo tistih par naših mož, ki jih bomo mi
izvolili, ampak tudi vsi člani te največje stranke v
naši državi.“

Tako pobožno se dela demokratska stranka na-
sproti politično neorganizovanim Bunjevcom, a pri
nas dela za razporoko, hoče vreči krščanski nauk iz
šol, smeši in sramoti vse versko življenje, žali in na-
pada ljudi krščanskega prepričanja, kar dovolj jasno
dokazujejo dogodki zadnjega časa.

Iz tega je razvidno, kako je demokratska stran-
ka hinavska in sebična, pa tudi lažnjiva in domišlja-
va. Za to pa boj zoper laži-patrijote, ker boj zoper —
demokrate je boj za blagor ljudstva.

Sloga sovraštva.

Gospodična Ipsilanta je danes slabe volje. Ko-
maj me je zagledala, me je pričela oštevati. Ogorčena
je nad Slomškovo zvezo, ker je ustanovila povodom
orlovskega tabora v Mariboru svojo podružnico. Hu-
da je Ipsilanta in razkačena, da je pristopilo lepo
število našega učiteljstva in javno dokumentiralo
svoje krščansko prepričanje. Očitala mi je, da je s
tem omajana in razrahljana, porušena in razrušena
sloga, ki jo je vedno negevalo in skrbno gojilo uč-
iteljstvo, zbrano in združeno okoli „Učiteljskega To-
variša“.

In Ipsilanta ima prav, da je bilo liberalno ali
napredno ali svobodomiselnno učiteljstvo okoli „Uči-

svojeja prama in jo je potegnul v Smereko. Nič ni
smo vedeli. V nedeljo pridemo k telovadbi in je sta-
la sredi dvorišča ovenčana kakor nevestica.

Ah! Tako lepa je! In naša, samo naša! Kak-
šno veselje, kakšen napredek! Kmalu bomo popolni
telovadci . . .

Oropali smo jo nakitja in pričeli preskušati nje-
ne moči. Kar po dva, po trije zaeno. Sibila se je in
upogibala, toda vzdržala je vse. Cudovit les to!

Spet je bilo veliko zveranja. Saj nobeden na-
ših fantov ni znal na tem orodju kaj poštenega poka-
zati. Edino moji učenosti se je posrečilo nekaj pra-
vih telovadnih vaj. To so fantje hitro spoznali in ni-
so silili na bradljo, če sem se jaz spravljal nanjo. Sta-
li so v krogu okoli in občudovali, mojo umetnost. Za
njimi se je nabral drug krog gledalcev in gledavk iz
vasi in tako sem vsem skupaj priredil majhno javno
telovadbo. Ko so med mojimi odmori „nastopali“ dru-
gi, so naletavali na glasen smeh.

Kar zakliče načelnik: Pozor . . . nastop . . .
dve vrsti! Ena na drog, druga na bradljo! Na dro-
gu poveljujem taz, na bradlji brat študent.

Začeli smo s prijemi, kolebanjem, odskokom.
Dolgočasno je bilo, toda vsak začetek je težak. Mo-
ja vrsta je bila vendar dokaj pazljiva, brat načelnik
ni imel discipline. Jezil se je in opominjal, toda nje-
govi telovadci so neprestano škilili na bradljo.

Tako je minil tisti dan v znamenju bradlje.
Prav tako so minevali za njim drugi, dokler se niso
fantje na njej kolikor toliko udomačili. Potem je pri-
šlo zopet veselje do droga, oziroma do menjavanja o-
bojnega orodja.

Z bradljo je prišlo med nas tudi nekaj novih
skrbi.

Prvič ni bilo primerne prostora, da bi lepo

teljskega Tovariša", ali kakor hoče, da se ta frakcija imenuje, vedno složno in je to edinstvo vedno skrbno negovalo in gojilo. — Lepo složno je očito ali prikrito mrzelo in sovražilo vse, kar je bilo krščanskega duha in prepričanja. Spominjam se se časov, ko je "Učiteljski Tovariš" odprl poseben predal, kamor je deval krščansko misleče učiteljstvo v "stope". To je bil namreč naslov omenjenemu predalu. V teh stopah jih je phal in mrevaril. Nad njihovimi izvrstnimi vspehi se ni mogel spotikati, njihovi točnosti in vestnosti ni mogel oporekati, njihovega ugleda pred ljudstvom ni mogel tajiti — edino kar je našel nad njimi, nad čemur se je zgražal, je bilo krščansko prepričanje. Radi tega in edino radi tega so jih devali njihovi lastni stanovski tovariši v "stope". Bilo je treba posebno obile porcije neustrašenosti in srčnosti, kedor se takih napadov v "stopah" ni ustrašil. Zakaj koga napasti radi njegovega krščanskega prepričanja, ni treba posebnega poguma, zadostuje samo nekaj nizkotne mržnje. Posebne srčnosti in odločnosti pa je treba onemu, ki mora neosnovane in nizkotne napade prenesti in vzdržati.

Doba nizkotnih napadov v "stopah" je minila; napočila je doba "prangerja". "Učiteljski Tovariš" je v svojih predalih "stope" zaprl in podrl; na njihovo mesto pa je postavil "pranger". — Nov naslov firme za nove napade. Brez sočutja do svojih stanovskih tovarišev in tovarišic, ki vršijo isti poklic, imajo isto pravico do istega stališča v človeški družbi po svoji nadarjenosti in izobrazbi, ki uživajo isto hrano svojega dela in napora, ki imajo isto pravico do ugleda in spoštovanja, kakor ga v resnici zaslužijo, so jih njihovi lastni stanovski tovariši postavili na "pranger" v zasmeh svojim lastnim stanovskim tovarišem in tovarišicam in sicer v svojem stanovskem glasilu. In kaj so zakrivali, da se jih je tako poniževalo? Bili so krščanskega mišljenja! In iz njihovega krščanskega prepričanja so se lepo složno norčevali. Mimo "prangerja" korakati in sramotiti koga edino radi načelnega krščanskega prepričanja je lahko, ker je nizkotno, a radi svojega poštenega prepričanja stani na "prangerju" očitnega poniževanja ni tako lahko; tu je treba precej poguma in srčnosti. In tega "prangerja" niso postavili tuje, ampak stanovski tovariši. Tega jim ni narekovalo medsebojno spoštovanje, ampak mržnja in sovraštvo do krščanskih načel. Duhovi so se ločili, in ločila so jih načela. Liberalne gospode družni mržnja in sovraštvo, krščansko učiteljstvo pa ljubezen in spoštovanje do krščanskih načel. Tako je bilo pred dobrimi dvajsetimi leti, tako je sedaj. Na tem tudi hudovanje gospodične Ipsilante ne boče nič spremenilo. — d.

Politične vesti.

Jugoslavija.

Občinske volitve so izpadle v Srbiji s sledečim rezultatom: Radikalci so dobili 594 občin, demokrati 574, neopredeljeni 150, poljedelci 68, komunisti 37, liberalci 35, sporazumljeni radikalci in demokrati 32, republikanci 2.

Rekonstrukcija pokrajinskih vlad je sedaj rešena tako, da bo podpisal vsak minister v svojem resortu ukaz o imenovanju poverjenika pri posameznih pokrajinskih vladah. Notranji minister dr. Draškovič je že imenoval svoje poverjenike, ki so že tudi potrjeni od regenta. V Hrvaški je imenovan dr. Ivo Roje, v Sloveniji dr. Pitamic, v Bosni Vitaje Mišovič, v Dalmaciji radikalni doktor Desnica.

Vpada Albancev v naše ozemlje so se udeležili v obilnem številu bolgarski komitaši ter italijanski častniki.

Notranji minister dr. Draškovič se brani izročiti komunistom upravo beograjske občine, ker so komunistični odborniki prisegli le formalno Beograjski komunisti so sicer protestirali proti postopanju dr. Draškoviča, skličujoč se na zapisnik, ki beleži njihovo prisego in prevzete uprave. Dr. Draškovič se kljub protestu ni udal in grozi z razpisom novih volitev.

Dr. Trumbič se mudi v Luzernu na sestanku z Lloyd Georgem in Giolittijem.

Listi poročajo, da bo maršal Joffre se potrudil, da ustvari madžarsko-romunsko in jugoslovansko vojaško konvencijo. Te vojaške zveze bi se poslužila Francija, da bi pomagala Poljski v boju proti sovjetski Rusiji.

Obkoroški meji je začela Italija kopiciti in zbirati vojaške množice.

Koroška plebiscitna komisija v Celovcu je odločila, da se bo začelo glasovanje na no-

orodje dosti varno shranjevali. Kakor smo iskali in preudarjali, ni se nam posrečilo. Vsak prostor je bil ali premalo zaprt, ali preveč odročen. Kjer ni bila uboga bradlja na varnem, tam je bila v napotje. Kjer je imela prostor, tam je bila preveč izpostavljena.

Spomnili smo se farovške veže. Toda bila je daleč in mi smo se postovili od nje in njenih malih duri. Z veseljem sem opazil, da so nekateri obžalovali: Sedaj nam to napak hodi!

Bradlja je ostala v šupi med vozovi in drugo ropotijo. —

Druga skrb! Račun je bil večji, nego smo pričakovali. Polovico smo plačali, drugo smo obljubili na obroke. Pa tudi z obroki smo prišli v zadrego.

Priredimo igro! Tako se rešimo zadrege. Izobraževalno društvo itak sedaj ne misli igrati. Farovško vežo gotovo dobimo za dvorano in oder.

Sklenjeno!

Dalje prihodnjič.

roškem 10. oktobra t. l. Na dan glasovanja bo prepovedano vsako točenje alkohola.

Italija.

Reška delegacija je na potu v Rim, da poda izjavo neodvisnosti mesta Reke.

Rusija—Poljska.

Poljska protiofenziva, ki je prve dni napredovala tako uspešno, se je sedaj nekoliko ustavila. Ljuti boji se vršijo krog Brest Litovskega in v Galiciji vzhodno od Lvova pri Zadvorzu.

General Wrangel je zasedel Rajevsk in železniško postajo Timoševo. Južna armada je izvojevala veliko zmago v severu province Tavrije.

LDU. Carigrad, 27. avgusta. General Wrangel javlja osvojitve Novorosijska in Jekaterinosiava.

Litoniške čete so zasedle Vilno z izgovorom, da ne bi padlo mesto v roke Poljakov.

Radi porazov na bojnem polju je začela Rusija z novo mobilizacijo. Vsi ruski vojni obvezanci se priglašajo polnoštevilno. Komunisti sovjetskih uradov gredo vsi na fronto. V Moskvi so sklenili zastopniki strokovnih organizacij splošno mobilizacijo.

Anglija, Francija in Italija so svezovali Poljski, naj nikar ne poskuša premakniti mej versajlske mirovne pogodbe.

LDU. London, 27. avgusta. Brzojavka iz Washingtona veli, da so Zedinjene države prejele poluradno od poljske vlade zagotovilo, da poljske čete ne bodo prekoračile mej, določenih v versajlski mirovni pogodbi.

V obmejni Št. Ilji

Na Malo Gospojnico, dne 8. septembra t. l., obhajajo obmejni Slovenci v našem Port Arturju — v Št. Ilju v Slov. gor. — desetletnico otvoritve tamošnjega "Slovenskega Doma" in proslavo zloma germanskega nasilja. Istega dne vozi okoli 10. ure dopoldne poseben vlak iz Maribora, ki vozi iz Št. Ilja nazaj v Maribor ob 22. uri istega dne. Prijave za posebni vlak je poslati vsaj do 30. t. m. Za udeležence je na vseh progah južne železnice dovoljena polovična cena za vozne listke v Št. Ilj in nazaj. Izkaznice se dobijo za 1 K pri "Mariborskem Orlu, Cirilova tiskarna" do 2. septembra. Na ta narodni praznik obmejnih Slovencev vsi v Št. Ilji!

Posebni vlak v Št. Ilj v Slov. goricah vozi dne 8. septembra iz Maribora okoli 10. ure dopoldne (natančni čas odhoda se še bo objavil). S posebnim vlakom se bo smel peljati vsakdo. Voznina je polovična. Iz Št. Ilja se vrača posebni vlak ponoči ob 22. uri (10. uri). Iz Maribora vozita proti še dva vlaka ob 6. uri zjutraj in ob 1. uri popoldne.

Na slavnosti v Št. Ilju dne 8. septembra bo sodeloval dobroznani pevski zbor iz Jarenine. Sodelujejo tudi naši pevci iz Svečine in domači pevski zbor.

Dnevne vesti.

† Župnik Valentin Kropivšek. Zopet je kruta morilka zahtevala žrtev iz vrst lavantinskega duhovništva: v Framu je v soboto dne 28. avg. v najboljši moški dobi v 41. letu svoje starosti umrl č. g. Valentin Kropivšek, župnik v Framu. Rojen je bil leta 1879 na Vranskem in v mašnika posvečen leta 1902. Kot kaplan je služboval v Škalah, na Ptuj, pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah in v Šoštanj do leta 1916, ko je postal župnik v Framu. Rajni je bil blago miren značaj, priljubljen sobrat in vzgledno marljiv delavec na polju narodnostnega boja. Kot duhovnik in dušni pastir je bil vzor svečenika. Nezabnemu sobratu in blagemu dušnemu pastirju iskren memento!

Delovanje razmejnitvene komisije v Mariboru. Maribor, 28. avgusta. Med našo in avstrijsko delegacijo razmejnitvene komisije je bilo sklenjeno, da se bodo med njima vršila neposredna pogajanja za določitev mejne črte med Jugoslavijo in Avstrijo. Sporazum se bo skušal doseči najprej glede poteka definitivne meje od Hühnerkogla do Sv. Duha. Pogajanja so pričela že danes. Čim bo dosežen sporazum, bo dogovor predložen plenumu komisije v odobritev.

Kako sprejemajo Nemci mariborsko razmejnitveno komisijo. Maribor, 27. avgusta. Ko se je dne 25. t. m. razmejnitvena komisija na svojem prvem oficijelnem ogledu obmejnega ozemlja peljala proti Radgoni skozi apaško kotlino, jo je del tamošnjega nemškega prebivalstva sprejel demonstrativno z avstrijskimi in bivšimi štajerskimi zastavami ter vpitjem "Heil Österreich" in sličnim. Naše oblasti so nemudoma uvele potrebne korake, da se tako demonstrativno izživljanje in proti državno ravnanje nahujskanih ljudi na našem ozemlju v bodoče prepreči. Naš komisar, general Plivelič je pred ententno komisijo izrazil svoje resne pomisleke zaradi nekorektnega postopanja nemškega prebivalstva ob meji in opozoril na neprimliko, ki bi utegnile nastati vsled tega.

Nesramno početje Nemcev v Špilju in Cmureku. Špiljski župnik g. Vozlič je hotel dne 26. avgusta prepeljati svoje pohištvo iz Špilja v Cmurek. Najel si je voznika iz St. Ilja. V Špilju je plačal visoko carino za prevoz pohištva. Špiljski župan Leber in gostilničar ter znani tihotapec Stelzer pa sta zadržala g. Vozliča, da bi vzel vse svoje pohištvo s seboj na novo župnijo k Mariji Snežni. Dovolila sta mu vzeti le slabšo robo. Drugo pa mora ostati še v Špilju kot stava za škodo, ki so jo baje storili Jugoslovani v Špilju. Vozniki so nato pripeljali stvari g. Vozliča še dokaj srečno do Cmureka. Očividno pa so Špiljčani poslali kolesarje v Cmurek s poročilom, da se pripelje slovenski župnik Vozlič. V Cmureku je sprejela vozove in g. Vozliča nemška družal. Oboroženi "heimkererji" so obkolili vozove in nesramno zahtevali g. Vozliča. Zahtevali so, da morajo dejati pohištvo z vozov. Res so nato zmetali pohištvo v neko šupo. Pri tem so mnogo robe potrl in poškodovali, in vozniki so morali prazni nazaj. Kaj so vse počenjati z g. Vozličem, se ne da popisati. — Se le na intervencijo mariborskega okrajnega glavarstva pri dež. vladi v Gradcu je dobil g. Vozlič dovoljenje, da sme nekaj svoje robe prepeljati k Mariji Snežni. — Kaj bi se neki zgodilo, če bi se kakemu Nemcu v Jugoslaviji zgodilo kaj takega?

Dr. Korošec se je pri sejah ministrskega sveta z vsilo boril proti razpisu novih davkov, s katerimi namerava finančno ministrstvo priviti naše kmetsko ljudstvo. Iz ljubezni do kmetskega ljudstva tudi ni podpisal drž. proračuna za l. 1920. Ta državni proračun vsebuje to novo davčno breme, katerega namerava Jugoslaviji naprtiti demokrat finančni minister Stojanovič.

Minister dr. Korošec zbolel. Iz Beograda se nam poroča, da je naš prvoboritelj in voditelj minister dr. Korošec zbolel. V veliko pomirjenje se še nam poroča, da se njegovo zdravstveno stanje obrača na bolje. Minister dr. Korošec pride te dni na oddih v Maribor. Za časa njegove odsotnosti bo vodil posle prometnega ministrstva minister za zgradbe Jovanovič.

Liberalno časopisje razglasa v svet revizijo občinskega volilnega reda za Slovenijo z naglasom in v upu, da bo pri tej reviziji ukinjena ženska volilna pravica. Tozadevne liberalne vesti so gola izmišljotina in znana liberalna farbarija javnosti. Pri zopetni reviziji občinskega volilnega reda se bo izpremenil le oni paragraf, ki določuje veljavnost kandidatnih list. Na to izpremembo te točke je pritrdila tudi SLS. Torej ženska volilna pravica ostane!

"Tabor" o učiteljih. Mariborsko demokratsko glasilo, ki je sleklo navidezno proletarsko obleko "Mariborskega delavca" ter si je tudi na zunaj našlo buržoazijsko figuro "Tabora", piše v 2. številki o učiteljih, "da ga ni stanu, ki bi imel v sebi toliko idealizma", kakor učitelj. Pri tem je "Tabor" pozabil, kaj je v 1. številki zapisal o učiteljstvu. V podlistku 1. številke piše mesni intelektualec dr. Reisman o intelektualcu na deželi, in prvi vrsti o učitelju. Njegova sodba o učiteljih je ta: "Enkrat so tako lepo in idealno mislili in delali, pa so si pravočasno premislili, spregledali in sedaj lepo mirno in brez skrbi zahajajo k oštirju." Tam razkladajo svojo filozofijo. "In redki družabniki: poštar ali poštarica, orožnik, kak star penzionist, rejen gostilničar in podobni ostanki razbite barke ("Tabor" gotovo misli na razbito barko liberalne stranke) priklimavajo." Kakor se vidi, ima "Tabor" prav slab spomin: drugi dan pozabi, kar prejšnji dan reče. Res idealno misleči učitelji odločno zavračajo kakor njegovo hvalo, tako njegovo grajo in odklanjajo, da bi kak dr. Reisman po "Taboru" nastopal kot nekak intelektualizer "intelektualcev na deželi."

Kratek odgovor. Mariborski "Tabor" je naslednik v duhu in delu sramotno ugazlemu "Marib. Delavcu". V prvi številki je spisal neki Dr. Fr. L. članek, ki bi naj bil programatičen. V njem je sledeči stavek: "Dosledno se bomo v bran postavljali klerikalizmu, ki je največji škodljivec našega naroda in smatramo za umestno da nastopijo napredne smeri naše politike čim enotajše za naš napredek in proti terorizmu S.L.S." Kdor pozna vsaj najelementarnejše politično in gospodarsko zgodovino slov. štajerske in celega slov. naroda, ni zmožen ziniti takšne budalosti. Vemo, da so se doktorske diplome pisale včasi na oslovske kože; zanimivo bi bilo vedeti, kam so Taborovemu članekarju napisali vedoma ali nevedoma njegov "dr." Samoumevna programatična točka "demokratov" pa je, da klečeplazijo in prosijo za milost pri drugih; odtod drugi del stavka.

"Slov. Narod" in resnicoljubje ter resnost sta dva različna pojma, vsaj vsak pameten človek mora to videti iz sledečega: "Narod" poroča v št. 195 med dnevnimi vestmi, da je mariborski gerent dr. Leskovar "žrtvoval iz občinskih sredstev ob priliki orlovskega tabora do 1 milijon kron! Dvoje je mogoče: ali v uredništvu "Naroda" nimajo človeka, ki bi vedel, kaj je en milijon

ali pa svoje bralce za takšne nevedne tepce. Pameten človek namreč ve, kaj pomeni pri občinskem gospodarstvu občine z 28 tisoči prebivalci en milijon. Posebej pa bi moralo biti znano, kako nemogoče je dati v Mariboru en milijon iz občinske kase, kjer je gazdoval demokratski Pfeifer tako, da je občina blizu kraha!

„Delovanje“ šolskega naraščaja. V nedeljo, 22. t. m. je šlo iz Trbovelj ob 11. uri dopoldne 27 gojenk orliškega naraščaja v spremstvu treh Orlic k javni telovadbi na tabor v Zagorje. Pred stanovanjem učitelja Zoreta jih je pričakal sokolski naraščaj pod vodstvom sinov sokolskega staroste Letnika. Sprejel jih je z zvižganjem, psovkami in kričanjem, imeli so napadalci tudi voziček, s katerim so vozili preko ceste in tako ovirali skupno korakanje. Nekateri so imeli tudi šibe, ki so jih namakali v blatne mlake in ž njimi topli v bele obleke oblečene deklice posebno mlajše. Učitelj Zora, pred katerega stanovanje se je napad pričel, je gledal skozi okno vse to počenjanje svojih šolarjev in se — smejal! Zgoden sad sokolske vzgoje!

Napad. Ko so se vračali trboveljski Orli in drugi gostje iz orlovskega tabora v Zagorju, je na samotni poti nad Bevkškim začelo leteti nanje kamenje iz višje ležečega gozda iz grmovja. Eden gostov je bil zadet v nogo, mnogim drugim je letelo kamenje mimo glave in veliki sreči se je zahvaliti, da se ni zgodila večja nezgoda. Ker se je že tamnilo, nismo mogli videti napadalcev, ki so bili skriti po bregu med drevjem in grmovjem, toda med tednom pred zagorskim taborom so grozili tukajšnji Sokoli, da bodo napadli Orle vračajoče se iz Zagorja. Tako je n. pr. član trboveljskega Sokola, Artur Gutsmandl, grozil dvema Orlima v pričo več drugih ljudi: „Ko se boste vračali v nedeljo večer iz Zagorja, vam bomo že vrnilo zato, ker smo bili v Rajhenburgu tepeni!“ Nismo videli napadalcev, toda iz teh groženj in pa da je že pri belem dnevu sokolski naraščaj napadel naše male gojenke, moramo sklepati, da je tudi pri večernem napadu delovala sokolska kultura!

Sokoli zlorablajo Jugoslovansko Matico. Dva Sokola iz Št. Lovrenca na Pohorja (bivša nemškutarja) sta pobirala 18. t. m. po Št. Lovrencu in po Ribnici za Sokola. Ako sta pa prišla v hišo, o katere strankini barvi nista bila prepričana, sta binavsko izjavljala, da pobirata za sklad Jugosl. Maticе. Tako početje nemškutarskih Sokolov je zloraba in onečaščenje Jugoslovanske Maticе po nemčurskih rokah. Sploh je šentlovrenski Sokol sestavljen le iz treh Slovencev, vsi drugi njegovi člani so bivši nemškutarji in člani nekdanje slavne „Turnvereina“. Matica—Sokol—nemškutarja in „Turnverein“ take nepošten zmesi je zmožen edinole Sokol, ki je po izvajanju „Tabora“ št. 1, in bo — „narodnost“. Žalostna liberalna narodnost, ako jo bodo branili bivši člani „Turnvereina“.

Sokol (nemškutar) Žunko iz Selnice ob Dravi zanikava in pere svojo nemškutarsko sokolsko srajcavo in „Delavcu“. Vprašamo tega g. Sokola: Ali ni ob vsaki slovesni priliki razobešal frankfurterice? Zakaj ravno „frankfurterico“ ni ne avstrijske ali štajerske zastave! Razobešanje rajhovske zastave — mar li ni to nemškutarja? Tudi v matične knjige, ki so bile v naši škofiji tudi v stari Avstriji slovenske, se je gospod narodnjak Žunko podpisoval: Schunko, Bäckermeister. Žunko-Sokol, to verjamemo; Žunko narodnjak — kaj tacega je verjel samo „Marib. delavec“.

Sokolska polomija v St. Jurju ob juž. žel. Tukajšnji Sokol je imel v nedeljo, 22. avgusta velikanško prireditve. Cele tedne so vabili na njo in se bahali z „per moj duš, 500 jih pride v krojih“. V resnici pa jih je došlo 20. Da ni bilo pri sprejemu na kolodvoru nič občinstva, je došlo Sokole posebno jezilo, češ, da je to nesramnost od Sentjurčanov. Pri javni telovadbi je bilo krog 300 gledalcev, med temi pešička kmetov, ki so pa prišli bolj iz radovednosti kot iz navdušenja. Pri vajah na orodju so nastopili večidel mazači razun dveh domačinov, ki sta bila vzgojena v orlovski telovadnici. Neokusen je bil nastop na pol nagega sokolskega naraščaja. Ko je minila telovadba, je po starobajterskem večnem študentovstvu znani Dobovišek Rudek napadel v svojem govoru Orle kot anghuše sovražnike sokolstva. Nato se je začelo pitje, ples in vpitje, ki je trajalo celo noč. Da niso manjkali tudi na tej prireditvi razni nepopisljivi nočni prizori, ki so na sokolskih prireditvah v modi, je razumljivo. Mačjih obrazov in z vpitjem je ob jutranjem svitu odhajala sokolska mladina na vse strani. Takšno je kulturno, narodno in pravno delo sokolstva.

Zensko-dekliški tabor na gori Oljki preteklo nedeljo se je krasno obnesel. Zastopano je bilo žen-

stvo iz cele Gornje Savinjske doline v številu nad 2000. Tudi moški spsl se je udeležil tega tabora še dokaj hvalevredno.

Shod zaupnikov Kmetске zveze za Kozjanski okraj se je vršil v četrtek 25. avgusta ob lepi udeležbi. Prišli so najuglednejši možje okraja. Shoda je predsedoval g. Lovrec iz Podčetrška. Poročala sta tajnik Žebet in g. Bosina. Izvolil se je okrajni odbor Kmetске zveze za celi okraj, ki ima nalogo, da izvede krajevne organizacije naše stranke po vseh župnijah in občinah. Zbor je sklenil celo vrsto važnih resolucij, ki jih objavi „Slov. Gospodar“.

Prestavljen je č. g. Pirc, kaplan v Dobovi pri Brežicah v Rajhenburg. V Dobovo pride č. g. Jakob Rabuza, dosedaj provizor v Artičah.

V kn. šk. dijaško semenišče so sprejeti: Janez Preskar iz Pišec, Anton Tolas iz Dobove, Janez Rojh od Sv. Lovrenca v Slov. gor., Franc Bohanec od Sv. Križa pri Ljutomeru, Jožef Zolnir iz Makol, Franc Klasinc in Stefan Horvat iz Cirkove. — Op. V zaukazniku lav. škofije št. 6 je ta-le opomba: Ker je še zmeraj velika draginja in ker kn. škof. dij. semenišče ne more izhajati s svojimi dohodki, se opozorijo starši, da bodo morali plačevati za vsakega gojenca mesečno 200 K naprej ali v denarju, ali pa če je le količkaj mogoče v živilih vsaj polovico. Če pa bi padle cene živilom, se bodo prispevki znižali že med letom.

Ealetni tečaj za kmetске fante na državni kmetijski šoli v Št. Jurju ob južni žel. Ta začne početkom novembra t. l. ter bo trajal do konca septembra 1921. Kolkovane prošnje za sprejem naj se pošljejo do 1. oktobra podpisane ravnateljstvu. Lastnoročnim prošnjam naj se priloži: zadnje šolsko izpričevalo, krstni list, zdravniško izpričevalo, navrstveno izpričevalo in izvajo staršev oziroma varuhov, da se zavežejo plačevati stroške. Oskrbnina je določena na 240 K mesečno. Plača se vnaprej v gotovini, deloma se tudi prevzamejo v račun po dnevni ceni živila. Nekaj učencev, ki dokažejo z uradno potrjenim ubožnim izpričevalom, da so siromašni, zamore dobiti tudi pol ali popolnoma prosta mesta. Pa tudi starši teh se morajo zavezati, da plačajo celo oskrbnino za slučaj, da njih sin brez tehtnega vzroka zapusti zavod pred koncem tečaja. Sprejemajo se izključno le sinovi kmetov najmanj 16 let stari (navzgor starost ni omejena), ki so vsaj ljudsko šolo dovršili z dobrim uspehom.

Občeslov. obrtno društvo v Celju. V smislu borovelskega sklepa od dne 18. julija 1920 se vrši kongres načelnikov vseh slovenskih obrtnih združenj in društev v veliki dvorani Narod. doma v Celju v nedeljo, dne 5. septembra 1920 od 8. do 14. ure.

Za potnike v Beograd. LDU Ljubljana, 28. avgusta. Poverjeništvu za socialno skrbstvo objavlja: Osebam, ki potujejo v Beograd. Množe se slučajni, da se osebe, ki potujejo v Beograd, zglašajo pri ministrtvu za socialno politiko s prošnjami za hipno ali trajno denarno pomoč. Z ozirom na to, da za posamezne kategorije (dobrovoljce, invalide, begunce, brezposelne delavce i. t. d.) že obstoje ustanove pri posameznih pokrajinskih vladah, se občinstvo opozarja, da ministrtvo za socialno politiko v bodoče ne bo nakazovalo nobene denarne pomoči prosilcem, ki bi se tozadevno zglašali pri njem in bi bilo vsako potovanje v ta namen brezuspešno.

Cene piva. V „Slovincu“ 24. avgusta t. l. št. 192. str. 4. beremo občutne sodne kazni gostilničarjev, ki so prodajali vrček piva po K 3'50 po K 3'20 ter steklenice po 5 K. Pri nas v dravski dolini pa vse leto nisi dobil vrčka piva izpod 4'50 K (štiri K 50 h) in steklenice izpod 5 K. — Kako to? Zakaj tolika razlika?

Vpeljava mešanih vlakov na progi Maribor gl. kol.—Št. Ilj. Od nedelje dne 29. avgusta pričeni vozijo na progi Maribor gl. kol.—Št. Ilj dnevno redno sledeči vlaki: Iz Maribora gl. kol.: vlak št. 50 z odhodom ob 6. uri 30 min. in vlak št. 812 ob 13. uri 52 minut. Iz Št. Ilja: vlak št. 35 z odhodom ob 7. uri 11. minut in vlak št. 815 z odhodom ob 14. uri 45 min. Ti vlaki prevažajo tudi tovor za in iz Št. Ilja, Pesnice in Maribor gl. kol. Vožnja traja po 20 minut.

Cirilova knjižnica, 2. zvezek. — Jugoslovanski Piemont. Zgodovina Srbije od Crnega Jurija do kralja Petra. I. del. Spisal dr. Leop. Leonard, Maribor 1920. Cirilova tiskarna. Str. 152, cena 14 K brez poštne. — Cirilova tiskarna se je odločila izdajati knjižnico, ki naj odpomore zelo perečim potrebam. Poznati moramo naš narod, našo državo, našo preteklost in sedanost. Stara avstrijska šola nam ni o tem nudila skoraj ničesar, v našem jeziku nimamo o našem domovinoznanstvu nobenih preglednih priročnih spisov. Izšel je torej pred meseci prvi zve-

zek Cirilove knjižnice, ki obravnava „Našo državo.“ Sedaj je izšel drugi pod zgoraj navedenim naslovom, ki obravnava prvi del zgodovine novejšje Srbije, to je one jugoslovanske zemlje, ki je kot naš Laškem Piemont, bila izvor ujedinjenja in oslobojenja našega naroda. Knjižica je pisana kolikor mogoče poljudno, da bo zanimala tudi širše sloje, a vendar tudi znanstveno in kritično, ker ne pripoveduje samo, ampak tudi dokazuje in utemeljuje. V prvem poglavju pojasnjuje kulturne in socialne razmere srbskega naroda ob prehodu pod turško robstvo, v drugem opisuje srbske vstaje do Crnega Jurja, deda našega sedanjega vladarja, a v tretjem vstajo Crnega Jurja do prve osvoboditve Srbije. Knjižica je torej v sebi zaokrožena celota, ker opisuje srbske boje za neodvisnost od časa, ko je izginila stara srbska država, pa do dne, ko srbski narod zopet stopi na pozorišče evropske zgodovine kot državen činitelj. V drugem delu bo sledila nadaljna zgodovina Srbije Karadjordjevičev. Knjižica je zelo lično izdelana, tiskana na zelo finem močnem papirju, kakor je redkost pri sedanjih razmerah. Cena je 14 kronami zelo nizka. Poština znaša za komad K 1.60.

Iz Koroške.

Borba za naš Korotan.

Grebinj pri Velikovcu, 29. avg.

Koroški Nemci in nemčurji napenjajo vse sile, uporabljajo vsa sredstva, da bi to našo tisočletno posest dobili v svoje roke. V Grebinju, večjem nemškutarskem gnezdu nad Velikovcem, so Nemci napovedali za dne 29. avgusta veliko zborovanje za „ungeheiltes Kärnten.“ Na ta „tabor“ so došli tudi Slovenci in sicer v tako ogromnem številu, da so slovenski glasovi popolnoma udušili nemške. Od vseh strani so drli ljudje v Grebinj. Nad 100 slovenskih in okoli 60 nemških okinčanih vozov je drdralo na taborišče. Na obeh straneh so osebni in tovrni avtomobili vozili udeležence. Ves veliki in dolgi Glavni trg v Grebinju je bil že od zore naprej podoben velikemu mravljišču. Pri obeh glavnih vhodih v vas sta stala slavoloka z napisi: „Für ungeteiltes Kärnten.“ Oba sta kmalu padla vsled ogromnega slovenskega navala. Zborovanje bi se bilo moralo pričeti ob 10. uri. A ker smo imeli Slovenci najmanj dvetretjinsko večino, si Nemci niso upali otvoriti zborovanja. Zborovalni oder in ves prostor pod njim so zasedli Slovenci, ki so veselo prepevajoč narodne pesmi, popolnoma obvladali položaj. Slika grebinjskega trga je bila med 9. in 2. uro nepopisna. Na desni so stali Nemci z gorjačami in zastavami v rokah, na levi Slovenci, po sredi pa stali dve dolgi in gosti vrsti orožnikov. Poslednji so imeli ves dan polne roke dela, da so ločili ekstremne in nemirne duhove. Nemci in nemčurji so jeze škripali z zobmi, a nič ni izdalo. Slovenska pesem, slovenski živio, slovensko navdušenje je bilo silnejše kot nemško tulenje in nemški „Hoch“ in „Heil.“ Kar enkrat so se po sredi Glavnega trga pojavili nosilci s sledečimi tablami: „Hoch Rekvizicije!“, „Heil Vermögensabgabe!“, „Dol z Judeži!“, „Živio Jugoslavija!“ itd. Ti napisi so grozno jezili Nemce, a še bolj odpadnike. Na nekaterih mestih je prišlo do krvavih popadov. Napadalec so bili vedno Nemci, a so jo od krepkih slovenskih koroških fantov vedno tudi prav pošteno skupili. Okoli pol 1. ure se pojavi nenadoma ententina komisija na govorniškem odru. Slovenci so jo pozdravili z živio-klici in prepevanjem. Nemških glasov sploh ni bilo slišati. Angleški častnik je z odra govoril angleški in nemški in pozval ljudske množice, da se naj mirno razidejo. Ko je rekel, naj se ljudstvo tekem pol ure razide, so Slovenci to navodilo sprejeli z veselimi vsklikanjem. Nato je še polkomisar dr. Vidic dal povelje, da se zaprejo vse gostilne in da morajo orožniki tekem pol ure izprazniti trg. V tem hipu se je nenadoma pojavila četa okoli 10 mladih ljudi, ki je nosila dve zastavi-frankfurterici in je prepevala „Die Wacht am Rhein.“ Za hip je vse ostrmel. A niso se dolgo košatile nemške zastave. Slovenski fantje in možje so kljub orožniškemu kordonu prodrli na nasprotno stran in so Nemcem izrgali frankfurterice. Naši so jih raztrgali na drobne kosce. Ko so ostanek hoteli sežgati, je pristopil Anglež, ki je razburjen shranil vsenemško zastavo. Med veselimi ukanjem in pevanjem slovenskih pesmi se je nato trg polagoma spraznil. Nemški voditelji so je pobrisali med prvimi kakor mokri cuki. Skripaje z zobmi, pobiti, žalostni, kakor s pogreba so se vračali Nemci in nemčurji iz Grebinja. Naši pa so slavili sijajo zmagooslavje.

Slovenski Korotan ni izgubljen. Naši ljudje, ki so zadnje dni kot pesimisti žalostne slave trobili v svet, da stoji naša stvar slabo, naj drugokrat raje ostanejo doma. Naj bi si prišli pogledat Slovenski Korotan severno od Drave, ki velja že od nekdanj kot po večini nemški, da imamo celo tukaj večino.

Živila svobodna Slovenska Koroška pod svobodno Jugoslavijo!

Iz Prekmurja.

Prekmurje. Tudi v Prekmurju ne mine nobena nedelja ali praznik, da bi naša stranka ne priredila onega ali več zborovanj in javnih shodov. Orli, katerih število se je v Prekmurju po zadnjem mariborskem taboru že zelo razmnožilo, prirejajo zborovanja in prireditve. Kmetška zveza zboruje redno vsako nedeljo na različnih krajih, zveza županov ima svoja redna mesečna zborovanja in tako se dela pridno na vseh krajih. Preteklo nedeljo je bilo več javnih shodov, dva večja sta se vršila v Mali Polan in na Ho-

ti. Na teh je govoril dolnjekendavski župan g. Božidar Sever o važnih gospodarskih, političnih in narodnih vprašanjih pred veliko množico ljudi, ki so z navdušenjem zasledovali povsod nad eno uro trajajoči govor. Prihodnjo nedeljo je orlovsko prireditelj združena z ljudskim taborom v Bogojini, v nedeljo 5. septembra pa zborujejo Kmetijske zveze lendavskega okraja pri Sv. Trojici nad Lendavo, v obližju demarkacijske linije. Tudi za nadalje se vrše zborovanja Kmetijske zveze in sicer v sredo na Malo Gospojnico v Petrovcih, v nedeljo 12. septem. v Crenšoveh itd.

V Prekmurju težko pričakujejo razmejitveno komisijo, ker bi se potem nemirni duhovi vendar pomirili. Sedaj še širijo od brezvestnih in plačanih agentov vsakojake vesti, ki ljudstvo samo vznemirjajo. Veliko neumnih poročil, ki zadnji čas krožijo v Prekmurju, ima na vesti liberalno slovensko časopisje: ala „Mariborski delavec“, celjska „Nova doba“, katero so prekmurske „Novine“ popolnoma upravičeno nazvale „Nora doba“ in slični revolverski lističi, ki so iz strankarskih ozirno in da bi napravili več zgage v Prekmurju zagnali krik: „Prekmurje je v nevarnosti!“ in nalagali celo slovensko javnost o nekih šmadžarskih vpadih v Prekmurje, ki so se izkulihi v kaki vroči liberalni butici, ko se je sladko vinjena vračala pozno na večer ali pa menda že bolj v jutro od Turka. Take člankarje bi naj oblasti obsodile radi širjenja lažnjivih in vznemirjajočih vesti ter protidržavne gonje, koje ti ljudje z očitnim namenom hočejo naprtiti našim najboljšim narodnim možem in delavcem na narodnem polju, ki so pri delu za narod že osiveli, ter tistikrat že delali za narodno probudo v Prekmurju, ko je marsikateri teh gospodov, kakor

jim je prav zapisal list „Novine“ se lizal pohlevno in ponižno nemčurske podplate. Saj se razumemo! — Beltinski župnik, č. g. Kúhar, znan narodniak je težko obolel. Zelimo mu skorajšnjega okrevanja. C. g. kan. prof. dr. Kimovec iz Ljubljane nabira po Prekmurju stare narodne in cerkvene pesmi Samo v Crenšovcih jih je nabral v enem tednu nad 200.

Crenšovska hranilnica in posojilnica, katero je ustanovil č. g. župnik Klekl, se krasno razvija. Pri ljudstvu uživa popolno zaupanje, kojega nima nobenih prejšnjih zavodov v tej meri.

Mariborske vesti.

Mestno knjigovodstvo v Mariboru z ozirom na razne govorce uradno ugotavlja, da se iz mestne blagajne na račun mesta za orlovsko prireditev ni plačalo niti vinarja. V Mariboru, dne 28. avgusta 1920.

Sprejem izven Maribora stanujočih otrok v mestne šole. Naznanja se, da staršem, ki ne stanujejo v Mariboru, ki pa žele sprejem svojih otrok v mestne ljudske ali meščanske šole, ni treba več vlagati tozadevnih prošenj pri mestnem šolskem svetu. Zadostuje usna prijava pri vodstvu dotične šole. Predložiti je tam zadnje šolsko spričevalo, krstni list in dokaz o cepljenih kozah, če možno tudi domovnico. Obenem morajo starši za vsakega sprejetega, tukaj ne šolo-pristopnega otroka pri vpisovanju vplačati donesek za učila v znesku 50 kron, za kar dobe potem od vodstva uradno pobotnico. Stranke, katere ne morejo tega zneska plačevati, morajo vposlati mesnemu šol-

skemu svetu utemeljeno prošnjo (z ubožnim izpričevalom) za odpust ali popust pri vplačevanju doneska za učila.

Napeljava falske električne sile in mariborski okoličani. Te dni bo daljnovod Fala-Maribor gotov in še koncem tega meseca bo se oddal električni tok v Maribor, da dobi mesto luč in silo. Za enkrat se bo obratovalo z napetostjo 10.000 voltov, dočim je daljnovod narejen za napetost 46.000 ozir 80.000 voltov. Za varnost ljudi se je sicer vse potrebno ukrenilo, vendar posestniki ozir občina, čez kojih posestva teče daljnovod, opozarjamo na pričetek obratovanja, da se previdni, da se ne pripeti kaka nezgoda.

Javen škandal je, da gotovi ljudje nimajo potrebnega respekta pred odredbami oblasti. Gostilna Lovec na Pobrežju je oblastveno zaprta. Da kljubuje tej odredbi okrajnega glavarstva, oziroma orožništva, si drzne ta vojni dobičkar aranžirati v nedeljo 29. t. m. zvečer celo godbo v zadnji sobi, kjer po navadi šoštari. Ob 9. uri zvečer je šel cel roj navdušenih ljudi iz te priporočljive gostilne in slišal se je izrek: „Dos wor oles zuffleiß“ (seveda oblastvu). Ako drugi krčmar le malo prekorači policijsko uro, se ga že kaznuje, ta privandrani človek, ki ima vedno v raznih nečednih stvareh opravka s sodnijo in glavarstvom, pa se sme nekaznovan norčevati z orožništvom in okr. glavarstvom. Quousque tandem?

Slovinci širite naše liste!

Mala naznanila.

Razna:

Pozor!

Cene ogromno padle. Velikanska zaloga vsakovrstnega manufakturnega blaga v trgovinah

NARAT & ŽURMAN

Sv. Križ—Rogaška Slatina
Ratanska vas. 704
Razpošilja po celi Jugoslaviji
Brzjaviti:
„Natžur“ Rog. Slatina. Telefon 8.

512 URE

vsake vrste sesprejmejo v popravilo. Zaloga ur zlatine in srebrnine. Cene smerne. Postrežba točna.
IAN IGNACIJ, MARIBOR
GRAJSKI TRG v gradu (Burg).

Perilo za snaženje sprejema Marija Ritonja v Aleksandrovi cesti 6, na vrtu, Maribor.

Išče se

DRUŽABNIK

(kompanjon)

za takojšnji pristop za že vpeljano trgovino na najbolj prometnem kraju v Mariboru s kapitalom 200- do 300.000 kron v svrhu: razširjenja trgovine. Cenj. ponudbe na upravnistiho lista. 683

Stampilje Datum stampilje Pečate iz medij Stroje za paginiranje Aparate za sicanje aktor

dobavlja

najhitreje in najceneje

Ludovik Šef,

Maribor,

Presernova ul. 1.

Tovarniška zaloga papirja in specialna trgovina pisarniških potrebščin. Brzjaviti: Papiršef Maribor.

Naročajte naše liste!

Vabilo.

Posojilnica v Vojniku vabi na svoj izredni občni zbor na dan 5. septembra t. l. ob 9. uri dop. v pisarniške prostore. Dnevni red: Sprememba pravil. 715

Iščem za moji dve hčerki 10 in 9 let stari, hrano in stanovanje. Ponudbe pod „Postajenačelnik“ na upravo. 718

Prodaja se:

Trapistovski sir pristni prvovrstne kakovosti prodaja in razpošilja,

vsakovrstno sadje kupuje, prodaja in razpošilja

Matija Lah, trgovec, trgovec
MARIBOR, Glavni trg. 4.

Prodam novo vinsko posodo v vsaki velikosti, prodam slivovko na debelo in na drobno, laneno seme ter vse vrste žita. Frajjo Kirin, trgovina mešanega blaga, Voj — Križ, Hrvatsko. 698

Hiša enonadstropna z gostilno in mesarijo je na prodaj v Studencih pri Mariboru, Okrajna cesta 17. 702

500 vodnih škafov

z železnimi obroči ima na prodaj Anton Božič, strugar v Apačah, p. Galicija na Koroškem. 709

Kmetijski stroji

kakor kultivatorji, dvojnate brane, sadni mlini, okopavalniki, čistilniki za žito, robkalniki za koruzo itd. se dobijo po zelo ugodnih cenah pri Gospodarski zadrugi v Celju, Gosposka ulica 23.

Lepe krave mlekarice

lepe breje krave se zaradi prodaje posestva takoj prodajo. Vpraša se v Mariboru, Glavni trg št. 4 v trgovini. 717

Malo posestvo

se prod. Studenci pri Mariboru, Lembaška cesta 20. 714

Službe:

Dva kožarska pomočnika

vešča špaltanja (Bandmesser, Spaltmaschine) in dva vešča posluževanja stroja za meso rezati (Entfleischmaschine) kakor tudi več kožarskih pomočnikov vajenih dela pri jarnu in obdelovanju (Zurichtung) se sprejmejo. Ponudbe na trnornicu koža i cipela A. Jakil d. d. Karlovac. 692

Prodajalka dobro izurjena v manufakturi in špecerijski stroki, ne pod 22 let stara, zmožna slov. in nemškega jezika se sprejme. Hrana in stanovanje prosto. Ponudbe z zahtevo plačila na trdko Franc Iglit, Ptuj. 712

KAVARNA CENTRAL

V MARIBORU, GOSPODSKA ULICA, v sredini mesta,

se kot prva slovenska kavarna v Mariboru priporoča za obilen obisk vsem Jugoslovanom

G. VALJAK,
KAVARNAR

Cerkvene paramente

društvene zastave veselične znake

od najpriprostejše do najfinejše izvršitve dobavlja

Anton Spak
GRAZ, Stempfergasse 1
Lastni izdelki! 708

Hočete kupiti po nizki ceni??

Potem si oglejte veliko zalogo

čevljev dokolenic (gamaš) oblek perila torbic za trg potnih košar in raz. galant. blaga ter vrvi iz prave konoplje pri

Jakobu Lah, Maribor, Glavnitrg št. 2.

Papir in sicer konceptni in boljši se dobi zdaj v Cirilovi tiskarni v Mariboru, kolikor ga kdo želi. Cene dosedanje brez vsakega poviška. Trgovce in urade opozarjamo, da porabijo to priliko in si naroče papir, dokler ga je dobiti.

NARODNA KAVARNA

V MARIBORU, Vetrinjska ulica 2.

Vsak večer svira in poje jugoslov. tamburaško društvo. Za obilen obisk se priporočata podjetnika.

BENCIN = AVTOOLJE

Slavnemu občinstvu naznanjam, da sem prevzel zastopstvo mineralne rafinerije Dravograd

ter imam zmiraj v zalogi vse v to stroko spadajoče predmete za nadrobno razprodajo. V zalogi imam nadalje po najnižjih dnevnih cenah vedno najboljše špecerijske in kolonijalne pridelke in bode pri meni vsak najboljše pestrežen.

Jakob Preac, Maribor
(preje Quandest)

trgovina z mešanim blagom, Gosposka ulica

565

STROJNO OLJE = TOVOT MAST

PO CENI manufakturno blago je dospelo iz inozemstva in se dobi pri

J. N. ŠOSTARIČ

MARIBOR, Gosposka ul. 5.

Sukno za moške obleke, meter K 220—, 260—, 300— itd.

Izgotovljene moške hlače iz hlačevine, K 140—, 160—, 180— itd.

Hlačevina za moške obleke, met. K 70—, 80—, 100— itd.

Izgotovljene moške obleke, suknene K 1500—, 1800—, 2000— itd.

Izgotovljene obleke iz hlačevine, K 600—, 700—, 800— itd.

Izgotovljene moške hlače za dečke, K 60—, 70— in 80—

Plavina, močna, meter kron 40—, 48— itd. na dveh straneh tisk, meter K 48—

Pri stari zalogi se se cene primerno znižale.

Velika izbira perila in pletenin lastnih izdelkov.

Nova lekarna v Mariboru.

Slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da sem odprl novo

lekarno na Glavnem trgu 20, v Mayerjevi hiši.

Lekarna je moderno urejena in založena z vsemi zdravili in zdravilskimi potrebščinami.

Mh. ph. Ivan Vidmar,
lekarna „pri sv. Anehu“.

Zastopstvo TOVARNE KLOBUKOV VALENTIN MAČEK V DOMŽALAH

se nahaja v Mariboru, Slovenska ul. 15 sprejema v popravilo, čiščenje, barvanje itd. vsakovrstne damsko in moške klobuke, ter naročila na nove.

Cene brez konkurence! 610 Pestrežba točna!